

กระหม่อมทารกปิดเมื่อไหร่ ทารกแรกเกิด กระหม่อมหลังปิดกี่เดือน

ดูแลลูกตามช่วงวัย

บทความ

พ.ย. 20, 2024

6 นาที

กระหม่อมหน้า กระหม่อมหลังปิดกี่เดือน กังวลเรื่องกระหม่อมลูกน้อยกันอยู่หรือเปล่า กระหม่อมทารกเป็นเรื่องที่คุณพ่อคุณแม่หลายคนสงสัยว่าควรปิดเมื่ออายุเท่าไร ถึงจะถือว่าเป็นเรื่องปกติ กระหม่อมปิดเร็วไปหรือช้าไป จะส่งผลต่อพัฒนาการของลูกน้อยอย่างไรบ้าง มาไขข้อข้องใจไปพร้อมกัน กับบทความนี้ที่รวบรวมข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับกระหม่อมทารก เพื่อให้คุณพ่อคุณแม่เข้าใจ และดูแลลูกน้อยได้อย่างถูกต้อง

กระหม่อมทารกปิดเมื่อไหร่ ทารกแรกเกิด กระหม่อมหลังปิดกี่เดือน

สรุป

- กระหม่อมจะมีอยู่ 2 อันบนกะโหลกศีรษะของทารกเป็นช่องว่างที่ปกคลุมด้วยผิวหนัง ซึ่งมีแผ่นกะโหลกศีรษะมาบรรจบกัน กระหม่อมด้านหน้าอยู่ที่ด้านบนของศีรษะทารก ส่วนกระหม่อมด้านหลังจะอยู่บริเวณด้านหลังศีรษะทารก
- กระหม่อมหลังปิดกี่เดือน กระหม่อมหลังทารกมักจะปิดลงเมื่อทารกอายุประมาณ 6 เดือน
- กระหม่อมหลัง (Anterior Fontanelle) จะอยู่บริเวณด้านหน้าของศีรษะทารก จะมีลักษณะ

เลือกอ่านตามหัวข้อ

- กระหม่อมทารก คืออะไร
- กระหม่อมหน้า กระหม่อมหลัง ต่างกันยังไง
- กระหม่อมหลังปิดก็เดือน สังเกตอย่างไร
- กระหม่อมทารกปิดช้ากว่าปกติ เกิดจากโรคอะไรบ้าง
- กระหม่อมทารกปิดเร็วกว่าปกติ ลูกเสี่ยงพัฒนาการช้า
- วิธีดูแลกระหม่อมทารกที่ยังไม่ปิด
- ลักษณะกระหม่อมทารกผิดปกติ ที่ต้องรีบไปพบแพทย์

กระหม่อมทารก คืออะไร

กระหม่อมทารก (fontanelle) คือ จุดอ่อนที่อยู่ตรงกลางศีรษะระหว่างกระดูกศีรษะ เป็นส่วนพิเศษที่มีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการตามปกติของสมองทารก กระหม่อมจะมีอยู่ 2 อันบนกะโหลกศีรษะของทารก เป็นช่องว่างที่ปกคลุมด้วยผิวหนัง ซึ่งมีแผ่นกะโหลกศีรษะมาบรรจบกัน

- **กระหม่อมด้านหน้า (Anterior Fontanelle):** อยู่ที่ด้านบนของศีรษะ และเป็นกระหม่อมที่มีขนาดใหญ่กว่าด้านหลัง
- **กระหม่อมด้านหลัง (Posterior Fontanelle):** อยู่บริเวณด้านหลังศีรษะและมีขนาดเล็กกว่า

กระหม่อมช่วยให้กะโหลกศีรษะของทารกสามารถยืดหยุ่นได้เมื่อผ่านช่องคลอด และยังช่วยให้สมองของทารกขยายและเติบโตตามพัฒนาการ การสัมผัสบริเวณกระหม่อมควรระมัดระวังเป็นพิเศษเพราะยังไม่มีกระดูกแข็งมาปกป้องสมองอย่างเต็มที่ ดังนั้น คุณพ่อคุณแม่ต้องให้ความระมัดระวังในการสัมผัสตรงกระหม่อมลูกน้อยมากเป็นพิเศษ

กระหม่อมหน้า กระหม่อมหลัง ต่างกันยังไง

กระหม่อม เป็นส่วนหนึ่งของศีรษะเด็กทารกที่ยังไม่เชื่อมติดกันอย่างสมบูรณ์ กระหม่อมหน้ากับกระหม่อมหลังจะเป็นช่องว่างที่ถูกปกคลุมไว้ด้วยผิวหนังและจะมีแผ่นกะโหลกมาบรรจบกันไว้สำหรับลักษณะของกระหม่อมหน้า กับกระหม่อมหลังนั้นมีความแตกต่างกัน ดังนี้

1. กระหม่อมทารกด้านหน้า (Poster Fontanelle)

กระหม่อมทารกด้านหน้า จะอยู่ด้านบนของศีรษะเหนือหน้าผากเป็นช่องว่างนุ่ม ๆ มีลักษณะเป็นสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน สำหรับกระหม่อมหน้าทารก จะปิดสนิทตอนที่ทารกอายุได้ประมาณ 1 ปี 6 เดือน ถึง 2 ปี

2. กระหม่อมทารกด้านหลัง (Anterior Fontanelle)

กระหม่อมทารกด้านหลัง จะอยู่บริเวณด้านหลังของศีรษะทารก จะมีลักษณะเป็นสามเหลี่ยม จะปิดสนิทตอนที่ทารกอายุได้ 6 เดือน

กระหม่อมหลังปิดก็เดือน สังเกตอย่างไร

กระหม่อมหลังปิดก็เดือน กระหม่อมหลังของทารกจะปิดสนิทเมื่อทารกอายุประมาณ 6 เดือน กระหม่อมที่ปกติของทารกจะมีลักษณะมีความนุ่มและแบนราบ หากสัมผัสที่กระหม่อมลูกเบา ๆ จะรู้สึกได้ถึง การเต้นตุบ ๆ เนื่องจากการไหลเวียนของเลือดในหลอดเลือดรอบสมองซึ่งถือเป็นเรื่องปกติ

กระหม่อมทารกปิดช้ากว่าปกติ เกิดจากโรคอะไรบ้าง

กระหม่อมทารก คือช่องว่างบนกะโหลกศีรษะของทารก กระหม่อมทารกทั้งกระหม่อมหน้า และกระหม่อมหลังจะค่อย ๆ ปิดลงเมื่อทารกเติบโตขึ้น แต่ในเด็กบางคนก็กระหม่อมไม่ปิดตามเวลาที่กำหนด อาจเกิดขึ้นได้จากสาเหตุ ดังต่อไปนี้

- **โรคไทรอยด์ต่ำ:** เป็นภาวะไทรอยด์ทำงานต่ำหรือขาดฮอร์โมนไทรอยด์ เป็นภาวะที่ต่อมผลิตฮอร์โมนไทรอยด์ไม่เพียงพอ
- **ดาวน์ซินโดรม:** เป็นโรคทางพันธุกรรมแต่กำเนิด เกิดความผิดปกติของการแบ่งเซลล์โครโมโซมคู่ที่ 21 เกินมา ทำให้มีความบกพร่องของเขาวัวปัญญา
- **ความดันภายในสมองสูง:** อาจเกิดจากสาเหตุต่าง ๆ เช่น เนื้องอกในสมอง หรือภาวะความดันในกะโหลกศีรษะสูงชนิดไม่ทราบสาเหตุ (Idiopathic increased intra cranial pressure)
- **โรคกระดูกอ่อน:** เกิดจากขาดแร่ธาตุที่ใช้ในการสร้างกระดูก คือแคลเซียมและฟอสฟอรัสที่บริเวณแผ่นการเติบโต (growth plate) เป็นการเจริญเติบโตของกระดูกที่ไม่ปกติ กระดูกไม่แข็งแรง
- **ศีรษะใหญ่ทางพันธุกรรม:** เป็นลักษณะทางพันธุกรรมที่ทำให้ศีรษะมีขนาดใหญ่กว่าปกติ

หากคุณพ่อคุณแม่สังเกตเห็นว่ากระหม่อมของลูกน้อยทั้งสองจุดยังไม่ปิดตามปกติ ควรปรึกษาแพทย์เพื่อตรวจสอบสาเหตุและได้รับการรักษาที่เหมาะสม

กระหม่อมทารกปิดเร็วกว่าปกติ ลูกเสี่ยงพัฒนาการช้า

กระหม่อมของทารกอาจปิดก่อนกำหนด ซึ่งอาจเกิดขึ้นได้จากหลายสาเหตุ เช่น ไทรอยด์ทำงานมากเกินไป (ระดับฮอร์โมนไทรอยด์สูง) หรือภาวะต่อมพาราไทรอยด์ทำงานมากเกินไป (ระดับฮอร์โมนพาราไทรอยด์สูง)

ทั้งนี้ หากลูกน้อยของคุณพ่อคุณแม่มีภาวะกระหม่อมปิดเร็วกว่าปกติ แพทย์จะเป็นผู้ตรวจวินิจฉัยให้โดยละเอียดก่อนว่าพัฒนาการของลูกเป็นไปตามวัยหรือไม่ ซึ่งการสังเกตกระหม่อมลูกน้อยจำเป็นต้องใส่ใจอย่างใกล้ชิดตั้งแต่แรกเกิด ด้วยการพาลูกไปพบแพทย์ตามนัดทุกครั้ง

วิธีดูแลกระท่อมทารกที่ยังไม่ปิด

กระท่อมทารกเป็นส่วนที่เปราะบาง จำเป็นต้องสัมผัสและได้รับการดูแลอย่างอ่อนโยน การดูแลกระท่อมของลูกน้อยให้ถูกวิธีจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่คุณพ่อคุณแม่ต้องให้ความใส่ใจเป็นอย่างมาก

1. ไม่จำเป็นไม่ควรจับ

กระท่อมทารกเป็นบริเวณที่หากไม่มีความจำเป็นไม่ควรไปจับหรือสัมผัสโดน แต่หากจำเป็นต้องสัมผัสเพื่อดูความผิดปกติ จะต้องจับสัมผัสกระท่อมทารกอย่างเบามือที่สุด

2. ไม่เขย่า

ในเด็กอายุน้อยกว่า 2 ปี คุณพ่อคุณแม่หรือพี่เลี้ยงไม่ควรเขย่าตัวเด็ก เพราะเป็นอันตรายต่อสมองที่อาจได้รับบาดเจ็บถึงขั้นพิการ และเสียชีวิตได้

3. หมั่นเช็กอาการผิดปกติ

โดยปกติตรงบริเวณกระท่อมไม่ควรไปจับสัมผัสหากไม่จำเป็น การสำรวจความผิดปกติที่อาจเกิดขึ้นกับกระท่อมทารก คุณแม่อาจคลำดูอย่างเบามือที่สุด เพื่อดูว่ากระท่อมนุ่มลึกลงผิดปกติกว่าปกติหรือเปล่า ซึ่งหากไม่แน่ใจว่ากระท่อมของลูกมีความผิดปกติ เพื่อความปลอดภัยแนะนำให้พาไปพบแพทย์เพื่อรับการตรวจอย่างถูกวิธี

ลักษณะกระท่อมทารกผิดปกติ ที่ต้องรีบไปพบแพทย์

กระท่อมทารก เป็นส่วนหนึ่งของร่างกายทารกที่พ่อแม่หลายคนกังวลใจ เพราะเป็นบริเวณที่ดูบอบบางและมีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตของสมอง แต่รู้หรือไม่ว่าลักษณะของกระท่อมสามารถบอกระบบอะไรให้ทราบได้บ้าง และเมื่อไหร่ที่ควรพาลูกน้อยไปพบแพทย์

- **นุ่มกว่าปกติ:** หากกระท่อมนุ่มลงไปมากผิดปกติ อาจเป็นสัญญาณของการขาดน้ำรุนแรง
- **หนากว่าปกติ:** ถ้ากระท่อมโป่งตึงและแข็ง อาจมีความผิดปกติขึ้นในสมอง ติดเชื้อในสมอง เช่น โรคเยื่อหุ้มสมองอักเสบ หรือสมองอักเสบ
- **อาการผิดปกติร่วม:** เช่น ชีมี ลูกท้องเสีย และอาเจียน เป็นต้น

กระท่อมหลังปิดก็เดือน กระท่อมหลังทารกมักจะปิดเร็วกว่ากระท่อมหน้า โดยทั่วไปจะปิด

สนิทเมื่ออายุ 6 เดือน แต่ระยะเวลาที่กระหม่อมหลังปิดอาจแตกต่างกันไปในเด็กแต่ละคน หากคุณพ่อคุณแม่สังเกตเห็นความผิดปกติเกี่ยวกับกระหม่อมของลูก เช่น กระหม่อมบวมเล็ก กระหม่อมนูนผิดปกติ หรือทารกมีอาการผิดปกติอื่น ๆ เช่น ซึม อาเจียนบ่อย ควรพาลูกไปโรงพยาบาลปรึกษาแพทย์เพื่อตรวจวินิจฉัยและรับคำแนะนำที่เหมาะสม

เมื่อหลังคลอดลูกเพื่อให้มีพัฒนาการเจริญเติบโตที่สมบูรณ์แข็งแรง การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ตั้งแต่แรกเกิดเป็นสิ่งสำคัญอย่างมาก ในนมแม่มีสารอาหารมากกว่า 200 ชนิด เช่น ดีเอชเอ วิตามิน แคลเซียมและแอลฟาแล็ค สฟิงโกไมอีลิน รวมทั้งยังมีสารภูมิคุ้มกันและจุลินทรีย์ที่มีประโยชน์หลายชนิดที่ดีกับสุขภาพร่างกาย และพัฒนาการสมองการเรียนรู้ของลูกน้อย

*นมแม่มีสารอาหารกว่า 200 ชนิด รวมทั้ง แอลฟาแล็ค [แอลฟาแล็คตัลบูมิน] และ สฟิงโกไมอีลิน

บทความแนะนำสำหรับคุณแม่มือใหม่

- Health check แบบประเมินสุขภาพของคุณแม่และพัฒนาการของลูกน้อย
- สายสะดือทารก สะดือใกล้หลุดเป็นแบบไหน พร้อมวิธีทำความสะอาด
- กลากน่านม เกิดจากอะไร โรคผิวหนังในเด็ก พร้อมวิธีดูแลเกลื่อนน่านม
- ลูกเลือดกำเดาไหลลดตอนกลางคืน อันตรายไหม พ่อแม่รับมืออย่างไรดี
- วิธีห่อตัวทารกที่ถูกต้อง ให้ลูกน้อยสบายตัว เหมือนอยู่ในท้องแม่
- โรคซางในเด็กเล็กมีจริงไหม เกิดจากอะไร ดูแลและป้องกันได้หรือเปล่า
- ลูกหัวแบน ทารกหัวแบน คุณแม่ทำอย่างไรได้บ้าง พร้อมวิธีแก้ไขเบื้องต้น
- วิธีบรรเทาอาการไอของลูกน้อย เมื่อลูกไอไม่หยุด พร้อมวิธีดูแลและป้องกัน
- จุกหลอก ดีกับลูกน้อยจริงไหม จุกนมหลอก ข้อดีข้อเสียมีอะไรบ้าง
- วิธีลดไข้ทารกแรกเกิด อาการทารกเป็นไข้ ทารกตัวร้อน พร้อมวิธีวัดไข้
- นิทานเด็กทารกสำคัญกับลูกไหม คุณแม่ควรอ่านเรื่องอะไรให้ลูกน้อยฟังดี

อ้างอิง:

1. About the fontanelle, Pregnancybirth&baby
2. กระหม่อม(เด็ก) นั้น สำคัญไฉน, รศ.นพ.สุรเกียรติ์ อาชานานูภาพ
3. กระหม่อมของทารก, คลินิกเด็ก แพทย์หญิงจุฑาทิพย์ นิรุตติรักษ์
4. ความเชื่อผิด ๆ เกี่ยวกับการเลี้ยงดูทารก, โรงพยาบาลกรุงเทพ
5. อาการเสียง ภาวะพร่องฮอร์โมนไทรอยด์, โรงพยาบาลศิริราช ปิยมหาราชการุณย์
6. ดาวน์ซินโดรม (Down syndrome) สาเหตุ อาการ การรักษา, MedPark Hospital
7. ความดันในกะโหลกศีรษะสูง (Increased intracranial pressure), คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น โรงพยาบาลศรีนครินทร์
8. เขย่าทารก อันตรายต่อสมอง บาดเจ็บถึงขั้นพิการ เสียชีวิต, MedPark Hospital
9. “ลักษณะทั่วไปของทารกแรกเกิด” สิ่งที่คุณแม่ควรรู้..เพื่อดูความผิดปกติ, โรงพยาบาลพญาไท
10. โรคกระดูกอ่อนในเด็ก, โรงพยาบาลศิรินครินทร์

อ้างอิง ณ วันที่ 9 กันยายน 2567

คุณแม่ตั้งครรภ์

แม่ผ่าคลอด

ดูแลลูกตามช่วงวัย

ภูมิแพ้ในเด็ก

สฟิงโก
ไมอีลิน

สฟิงโกไมอีลิน

พัฒนาการสมองลูกน้อย

การซั้บถ่ายลูกน้อย

คุณแม่ให้นมบุตร

เครื่องมือตัวช่วยคุณแม่

อาหารเด็ก

S-Mom Club

ข้อมูลผลิตภัณฑ์

โปรโมชั่น